

Nhân rộng mô hình Dự án phát triển tiềm lực nông thôn tại tỉnh Quảng Nam

Trưởng nhóm hàng lưu niệm hướng dẫn các nhóm khác làm totoro Cơ Tu để kịp đơn đặt hàng

Tháng 8/2020, Dự án “Hỗ trợ Phát triển tiềm lực nông thôn dựa vào sự chủ động của cộng đồng bà con dân tộc thiểu số huyện Nam Giang, tỉnh Quảng Nam” đã kết thúc tốt đẹp sau bốn năm triển khai. Dự án được thực hiện bởi Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Nam, Ủy ban Nhân dân huyện Nam Giang, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) và Tổ chức Cứu trợ/Phát triển Quốc tế (FIDR) trong khuôn khổ Chương trình Đối tác Phát triển của JICA.

Dự án được triển khai nhằm hỗ trợ cộng đồng xây dựng năng lực, phát hiện và tận dụng các nguồn lực địa phương trên toàn huyện, đặc biệt là “Nền văn hóa và xã hội của người thiểu số” – một nguồn lực vô giá để tạo ra “Thương hiệu Nam Giang” đa lĩnh vực, từ phát triển công nghiệp địa phương, đặc sản địa phương đến du lịch, v.v...

Dự án được thực hiện trong bối cảnh các cộng đồng dân tộc thiểu số ở huyện Nam Giang đang phải đối mặt với nguy cơ tụt hậu trong phát triển kinh tế, suy thoái về môi trường và nền văn hóa bản địa. Vì vậy, việc làm thế nào để hỗ trợ cộng đồng ở đây bảo tồn nền văn hóa bản địa, môi trường thiên nhiên và chủ động trong kích hoạt các hoạt động phát triển cộng đồng thông qua tăng cường giao lưu với bên ngoài, phát triển nguồn lực con người và thiết lập các tổ chức tại địa phương là rất quan trọng.

Qua bốn năm thực hiện, Dự án đã đạt được một số thành tựu đáng khích lệ, trong đó tiêu biểu nhất là ba điểm:

Thứ nhất, xây dựng đội ngũ thủ lĩnh địa phương như người điều hành cộng đồng, người kết nối cộng đồng, trưởng

TIÊU ĐIỂM

*Tỉnh Quảng Ninh
hợp tác với
Thành phố
Asahikawa (Nhật
Bản) để cải thiện
năng lực chế biến
nông sản
(Trang 2)*

*JICA khởi động
“Chương trình
tăng tốc
khởi nghiệp
NINJA”
(Trang 3)*

*JICA tổ chức
Giao lưu học tập
trực tuyến cho
học sinh sinh viên
Việt Nam – Nhật
Bản
(Trang 4)*

*Voice of
volunteer- “Tạo
dựng cộng đồng
người hâm mộ”
là chìa khóa để
tăng cường sức
mạnh “kho báu”
cộng đồng
(Trang 5)*

nhóm sáng kiến, cán bộ xã, v.v... và xây dựng cơ chế hợp tác công-tư được gọi là “Mô hình Nam Giang” và được UBND tỉnh Quảng Nam đánh giá rất cao.

Thứ hai, thành lập 80 nhóm sáng kiến cộng đồng để khai thác các tiềm năng và đã phát triển hơn 230 sản phẩm sử dụng nguồn tài nguyên sẵn có, trong đó, hơn 115 sản phẩm đã được đưa ra thị trường, đem lại lợi nhuận gần 2 tỷ đồng trong bốn năm qua.

Thứ ba, xây dựng cơ chế “Quảng bá và Thị trường” để truyền tải thông tin và quảng bá sản phẩm.

Trong năm 2020, do ảnh hưởng của dịch COVID-19, các đoàn tham quan đến điểm du lịch dựa vào cộng đồng Cơ Tu bị hủy và Hợp tác xã Du lịch dựa vào cộng đồng có khả năng bị thiệt hại lớn. Tuy nhiên, họ đã linh hoạt chuyển đổi tập trung phát triển đặc sản địa phương và đã thành công trong việc phát triển thêm nhiều sản phẩm, đồng thời tiêu thụ được khoảng 2 tấn nông sản.

Bên cạnh đó, các nhóm du lịch cũng đã chủ động lắp đặt hệ thống wi-fi, thử nghiệm triển khai tour du lịch trực tuyến (online tour) và đưa các sản phẩm địa phương tới bán tại các gian hàng “Mỗi làng một sản phẩm (OVOP)” ở Sân bay quốc tế Narita và Sân bay Kansai (Nhật Bản).

Với những thành quả mà Dự án đã đạt được, Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Nam đã đề nghị nhân rộng mô hình này sang tám huyện miền núi còn lại của tỉnh

Quảng Nam. Cùng với sự hỗ trợ của UBND tỉnh và sự đồng thuận của UBND các huyện, giai đoạn II của Dự án được kỳ vọng sẽ kết nối các vùng và tạo ra sự phát triển trên diện rộng ở tỉnh Quảng Nam./.

(*) Tham khảo chi tiết về Chương trình Đối tác Phát triển của JICA:

<https://www.jica.go.jp/vietnam/vietnamese/activities/partnership.html>

(*) Tham khảo Dự án Tổ chức Cứu trợ/Phát triển Quốc tế (FIDR) triển khai tại Quảng Nam (tiếng Anh):

http://www.fidr.or.jp/english/activity/cooperation_vietnam_004.html

(*) Tham khảo về Du lịch cộng đồng Cơ Tu:

<https://cotucbtvn.jimdofree.com/>

Sinh viên Nhật chăm chú học cách làm bánh Cơm Tu trong tour du lịch cộng đồng Cơ Tu – Nam Giang

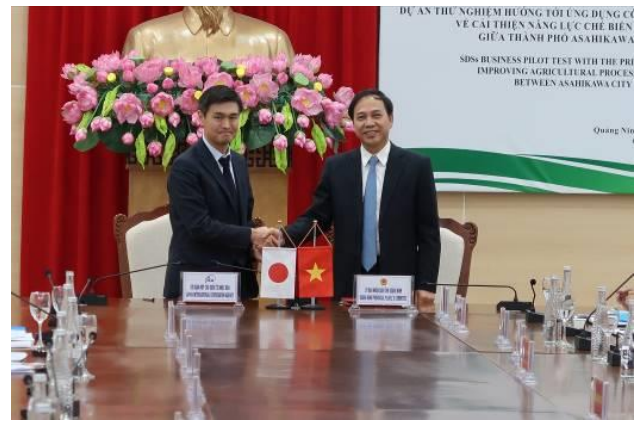
Tỉnh Quảng Ninh hợp tác với Thành phố Asahikawa (Nhật Bản) để cải thiện năng lực chế biến nông sản

Ngày 25/8 tại tỉnh Quảng Ninh đã diễn ra Lễ ký Biên bản ghi nhớ hợp tác giữa Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA), Liên danh F-E System Work, Asahikawa Kikai Kogyo và Taniguchi Farm (gọi chung là ASAHIKAWA). Do ảnh hưởng của dịch COVID-19, Lễ ký đã diễn ra theo hình thức trực tuyến giữa các thành phố Asahikawa, Sapporo, Tokyo (Nhật Bản) với tỉnh Quảng Ninh.

Bằng việc sử dụng “thiết bị chế biến và bí quyết sản phẩm” của ba công ty Nhật Bản nêu trên, Dự án đặt mục tiêu nâng cao năng lực phát triển sản phẩm và khả năng cung ứng sản phẩm, thúc đẩy ngành công nghiệp địa phương. Trong dự án này, F-E System Work sẽ cung cấp máy rửa và sơ chế các loại rau củ, Asahikawa Kikai Kogyo cung cấp máy bóc vỏ ngô và Taniguchi Farm cung cấp công nghệ chế biến nông sản.

Thông qua một loạt các hoạt động từ chế biến đến phát triển sản phẩm và bán hàng, Dự án được kỳ vọng sử dụng những công nghệ tiên tiến của Nhật Bản để sản xuất các sản phẩm chế biến có chất lượng và giá trị cao, đóng góp to lớn cho ngành nông nghiệp tỉnh Quảng Ninh trong tương lai.

Tỉnh Quảng Ninh, với những địa điểm du lịch nổi tiếng như Vịnh Hạ Long và núi Yên Tử, có cơ hội tốt để đưa các sản phẩm nông nghiệp địa phương đến khách du lịch. Hiện tỉnh cũng đang kết hợp việc cải thiện năng lực chế biến nông sản với việc phát triển các sản phẩm nông nghiệp theo phong trào “Mỗi xã một sản phẩm”. /.

Lễ ký Biên bản ghi nhớ hợp tác ngày 25/8

JICA khởi động “Chương trình tăng tốc khởi nghiệp NINJA”

Thông qua một Hội thảo trực tuyến giữa ba nước Việt Nam, Nhật Bản, Singapore, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) đã khởi động tuyển chọn cho “Chương trình Tăng tốc Khởi nghiệp NINJA tại Thành phố Hồ Chí Minh” (NINJA Accelerator in Ho Chi Minh City). Hạn nộp hồ sơ đăng ký dự tuyển cho Chương trình này là ngày 16/10/2020.

Từ tháng 1/2020, thông qua Chương trình hỗ trợ doanh nhân khởi nghiệp Project NINJA (Next

INnovation with Japan”, JICA đã triển khai các hoạt động nhằm nâng cao hiểu biết về khởi nghiệp, xác định các vấn đề mà các doanh nhân khởi nghiệp gặp phải, đề xuất chính sách, tổ chức các hoạt động kết nối giữa nhà đầu tư, doanh nghiệp Nhật Bản với các doanh nhân khởi nghiệp nhằm hướng tới giải quyết các vấn đề xã hội ở các nước đang phát triển. Việt Nam là quốc gia ASEAN đầu tiên triển khai chương trình này.

Chương trình này sẽ tuyển chọn 30 nhóm khởi nghiệp có khả năng giải quyết một cách sáng tạo các vấn đề xã hội nhằm đóng góp cho việc thực hiện sáu mục tiêu trong số các “Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG)” đã được chọn ra, dựa trên nhu cầu của Việt Nam.

Trong vòng 3 tháng từ trung tuần tháng 1/2021, các nhóm khởi nghiệp được chọn sẽ có cơ hội được các chuyên gia giàu kinh nghiệm tư vấn, kết nối với các nhà đầu tư và quỹ đầu tư mạo hiểm, hình thành ý tưởng kinh doanh và kiểm chứng các ý tưởng đó. Tại sự kiện kêu gọi đầu tư DemoDay, Chương trình sẽ kêu gọi các đơn vị hỗ trợ tăng tốc khởi nghiệp¹, các nhà đầu tư, quỹ đầu tư mạo hiểm tại Việt Nam, Nhật Bản, Singapore góp vốn đầu tư nhằm mở rộng kinh doanh và triển khai sang các nước lân cận.

Sự lây lan của dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do virus SARS-CoV-2 gây ra (COVID-19) trên toàn cầu đã gây ảnh hưởng nặng nề đến hoạt động kinh doanh

của nhiều doanh nghiệp, gây đình trệ các hoạt động kinh tế và chức năng đô thị. Hậu quả là tất cả các ngành nghề đều đang đối mặt với những thách thức chưa từng có từ trước đến nay. Nhưng mặt khác, cuộc khủng hoảng này lại mang đến cơ hội kinh doanh cho các doanh nhân khởi nghiệp khả năng ứng phó trong trạng thái bình thường mới của xã hội, nhằm xây dựng một tương lai bền vững.

Thông qua Chương trình này, JICA sẽ tiếp tục đóng góp vào sự phát triển kinh tế bền vững của Việt Nam bằng cách hỗ trợ các doanh nhân khởi nghiệp tạo ra giá trị gia tăng mới trong bối cảnh kinh tế - xã hội thay đổi do ảnh hưởng của dịch COVID-19.

(*) Tham khảo trang Web riêng của Chương trình (tiếng Anh) để biết thêm chi tiết: <https://www.jicaninjaasia.com/>

¹ Tổ chức hỗ trợ kinh nghiệm, tri thức, bí quyết ... nhằm giúp các doanh nghiệp khởi nghiệp mở rộng kinh doanh

JICA tổ chức Giao lưu học tập trực tuyến cho học sinh sinh viên Việt Nam – Nhật Bản

Ngày 16/8/2020, trong khuôn khổ Chương trình Giáo dục Toàn Cầu (GET) do Tổ chức Phát triển Lãnh đạo trẻ Nhật Bản thực hiện dành cho học sinh trung học và sinh viên đại học, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản tại Việt Nam (JICA Việt Nam) đã tổ chức buổi giao lưu tham quan học tập trực tuyến qua ZOOM cho các em học sinh, sinh viên Việt Nam và Nhật Bản.

Trong buổi giao lưu, cán bộ Văn phòng JICA Việt Nam đã giới thiệu về hợp tác quốc tế của JICA tại Việt Nam cho 18 học sinh, sinh viên tham gia chương trình, trong đó có bảy học sinh Nhật Bản và 11 học sinh Việt Nam. Các bạn học sinh, sinh viên đã sôi nổi đặt ra nhiều câu hỏi liên quan đến khả năng đóng góp của các bạn cho các hoạt động hợp tác này.

Tổ chức Phát triển Lãnh đạo trẻ Nhật Bản triển khai chương trình GET tại các nước Đông Nam Á trong một tuần vào mỗi kỳ nghỉ hè và nghỉ xuân. Năm nay, nhằm hạn chế nguy cơ lây nhiễm dịch bệnh COVID-19, Tổ chức Phát triển Lãnh đạo trẻ Nhật Bản đã phối hợp với Trung tâm Phát triển Hợp tác Quốc tế Thanh niên (CYDECO) - đối tác của Chương trình tại Việt Nam - tổ chức đào tạo theo hình thức trực tuyến qua Zoom.

Mỗi năm trong khuôn khổ chương trình này, JICA Việt Nam tổ chức gần 60 chuyến tham quan học tập tại Việt Nam. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19 và hạn chế đi lại giữa các nước để phòng chống dịch, năm nay JICA Việt Nam không triển khai hoạt động này.

Bên cạnh đó, việc tổ chức giao lưu tham quan học tập thông qua hình thức trực tuyến cũng mang lại một số lợi ích nhất định. Năm ngoái, Trung tâm Phát triển Hợp tác Quốc tế Thanh niên chỉ có thể đồng hành với các học sinh sinh viên sống tại Hà Nội, nhưng lần này, nhiều học sinh, sinh viên ở các thành phố khác như Đà Nẵng và Huế đã có thể tham gia buổi giao lưu.

Trong thời gian tới, chương trình sẽ cố gắng cải thiện các phương thức đào tạo trong đó có hình thức tham quan thực địa qua trang WEB thực tế ảo... Thông qua các chuyến tham quan học tập, JICA sẽ tiếp tục tăng cường hiểu biết của học sinh sinh viên về các dự án JICA, đồng thời giúp các bạn xác định hướng đi và định hướng nghề nghiệp trong tương lai.

Cán bộ đại diện văn phòng JICA Việt Nam tại sự kiện

Voice of Expert

“Tạo dựng cộng đồng người hâm mộ” là chìa khóa để tăng cường sức mạnh “kho báu” cộng đồng

Xin chào các bạn! Tôi là Otsuki Nobuko, hiện đang công tác tại Tổ chức Cứu trợ/Phát triển Quốc tế Nhật Bản (FIDR). Tôi sống và làm việc tại Việt Nam đã gần 16 năm, nhưng vẫn chưa thể nói thành thạo tiếng Việt.

Hiện tôi đang sống tại thành phố Đà Nẵng và luôn nhận được sự hỗ trợ của rất nhiều người bạn Việt Nam. Phần lớn quãng thời gian sống ở Việt Nam của tôi gắn với “ba cùng”: cùng ăn, cùng ở và cùng làm việc với đồng bào dân tộc thiểu số ở miền Trung để vượt qua các thách thức nhằm hướng đến một cuộc sống tốt đẹp hơn.

Kể từ khi thành lập Văn phòng tại Đà Nẵng năm 1998, FIDR đã và đang hỗ trợ các cộng đồng yếu thế, đặc biệt là bà con dân tộc thiểu số ở các khu vực miền núi ở miền Trung - Tây Nguyên, như thành phố Đà Nẵng, tỉnh Quảng Nam, tỉnh Kon Tum và tỉnh Thừa Thiên Huế cải thiện dinh dưỡng, hỗ trợ sinh kế, tận dụng nguồn lực sẵn có để phát triển du lịch, phát triển đặc sản địa phương.

FIDR đã và đang triển khai nhiều dự án đa lĩnh vực dựa trên nhu cầu và điều kiện của người dân, của cộng đồng địa phương.

Nhân dịp này, tôi muốn giới thiệu “Dự án Hỗ trợ Phát triển tiềm lực nông thôn dựa vào sự chủ động của cộng đồng bà con dân tộc thiểu số huyện Nam Giang”, nằm trong khuôn khổ Chương trình Đối tác Phát triển của JICA, được triển khai từ năm 2016 và thực hiện trong vòng bốn năm.

Mục tiêu của Dự án là phát triển nguồn nhân lực lãnh đạo thúc đẩy phát triển toàn diện các cộng đồng dân tộc thiểu số, phát triển đặc sản địa phương dựa trên nguồn lực sẵn có, và thông qua thực tiễn hoạt động, xúc tiến phát triển nông thôn toàn diện.

Thành quả là có hơn 230 sản phẩm đã được phát triển và hơn 70% trong số các sản phẩm đó hiện đang được bày bán tại 14 cửa hàng ở Việt Nam, chủ yếu ở khu vực miền Trung.

Trong lĩnh vực phát triển du lịch, điểm du lịch dựa vào cộng đồng đã thu hút hơn 240 đoàn tham quan với hơn 2.500 lượt khách.

Một trong những đặc điểm nổi bật của Dự án này là ngay từ giai đoạn đầu, tôi đã luôn nung nấu việc tạo lập và phát triển “một cộng đồng những người hâm mộ”. Trong số các dự án mà FIDR thực hiện, Dự án này có một khác biệt rất lớn, đó là được rất nhiều người ủng hộ và hâm mộ. Trong số đó, có một phụ nữ Nhật Bản mà tôi không bao giờ quên.

Người phụ nữ ấy năm nay đã 86 tuổi. Ngay lần đầu tiên một mình đặt chân xuống sân bay Đà Nẵng, khi gặp tôi ra đón, bà đã reo lên: “Bà là Otsuki đúng không? Đúng là bà Otsuki rồi? Là người đã giúp đồng bào Cơ Tu khôi phục nghề dệt thổ cẩm đúng không?”. Giọng nói đầy năng lượng hào hứng của bà khiến tôi không nghĩ rằng bà đã cao tuổi như vậy. Bà vui mừng khôn xiết và thốt lên: "Cuối cùng thì tôi cũng đã đến đây rồi! Tôi đã mong ước từ lâu. Tôi đã đến với vùng đất của đồng bào Cơ Tu đáng mến!"

Người phụ nữ này đã lặn lội từ Nhật Bản sang Việt Nam với hy vọng được học nghề dệt thổ cẩm của người Cơ Tu.

Cách đó vài tháng, tôi bất ngờ nhận được cuộc điện thoại đầu tiên của bà, bày tỏ mong muốn được học nghề dệt thổ cẩm của đồng bào Cơ Tu và đề nghị tôi giúp đỡ. Tôi đã rất bất ngờ khi nghe được nguyện vọng đó.

Bà tâm sự: “Tôi vốn là người rất thích nghề dệt thổ cẩm và đã từng học dệt vải ở nhiều nước, trong đó có Bhutan. Tuy nhiên, do tuổi đã cao, tôi đã tặng cái máy dệt mà tôi rất yêu quý cho một người bạn rồi, nhưng tôi vẫn còn rất đam mê với nghề dệt. Sau khi tìm kiếm trên Internet để xem liệu có thể dệt vải không cần máy dệt được không, tôi tình cờ biết đến Dự án khôi phục nghề dệt thổ cẩm truyền thống do FIDR triển khai. Kể từ đó,

tôi trở thành người hâm mộ lâu năm của Dự án”.

Nơi sinh sống của đồng bào dân tộc thiểu số rất thiếu thốn tiện nghi, hầu như không có điều hòa, chỗ ăn, chỗ ngủ cũng không thích hợp đối với một người Nhật lớn tuổi như bà nên thú thật, lúc đầu tôi đã nghĩ rất khó để bố trí bà ở tại thôn dài ngày được...

Nhưng tôi đã nhận được một lá thư đầy tâm huyết của bà, trong đó có câu: "Đây có lẽ sẽ là tấm vải dệt cuối cùng trong cuộc đời tôi. Tôi muốn học để hoàn thành tâm nguyện của mình." Lời lẽ trong thư khiến chúng tôi thấy cần phải giúp đỡ bà ấy hoàn thành tâm nguyện.

Khi tôi dò hỏi ý kiến của các chị thợ dệt Cơ Tu, họ tỏ vẻ e ngại không biết bà có học được không, vì bà tuổi đã cao, lại chỉ nói được tiếng Nhật. Thế nhưng, sau khi nghe tôi chia sẻ về sự nhiệt huyết của bà, một số chị đã đồng ý: “Chúng ta cứ thử nhé!”.

Thế là một công ty du lịch, một phiên dịch tiếng Nhật và các chị thợ dệt Cơ Tu đã cùng nhau giúp giấc mơ của người phụ nữ Nhật Bản trở thành hiện thực.

Trong hai tuần học dệt, hàng ngày bà di chuyển từ trung tâm thành phố Đà Nẵng mất 2 tiếng đồng hồ đến làng để học nghề dệt thổ cẩm Cơ Tu. Bà đã có những khoảng thời gian vui cười sảng khoái với mọi người và học được kỹ năng dệt thổ cẩm Cơ Tu.

Thật kỳ lạ, không cần lời nói, giữa chốn thôn làng yên bình chỉ nghe thấy tiếng gió lao xao, hình ảnh một người phụ nữ Nhật Bản ngồi dệt thổ cẩm cùng với những thợ dệt Cơ Tu đã in đậm trong tâm trí và làm lay động trái tim của những người thợ dệt, của tôi và cả các nhân viên trong Tổ chức FIDR.

Dự án đã kết thúc vào tháng 8 năm nay với hình ảnh một người hâm mộ đầy nhiệt huyết và đam mê như vậy!

Qua đây, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc nhất đến JICA cùng các chuyên gia và các cán bộ nhân viên đã làm việc cho Dự án, đồng bào Cơ Tu và tất cả những người ủng hộ nhiệt tình Dự án.

Dự án đã đạt được những thành tựu đặc biệt như vậy chính là nhờ nét văn hóa truyền thống độc đáo đầy bản sắc của đồng bào dân tộc thiểu số, nhờ vào sự đóng góp âm thầm của những con người độc đáo và đáng trân quý như vậy!

Tổ chức Cứu trợ/Phát triển Quốc tế (FIDR)
OTSUKI Nobuko

“Dự án Hỗ trợ Phát triển tiềm lực nông thôn dựa vào sự chủ động của cộng đồng bà con dân tộc thiểu số huyện Nam Giang” thuộc Chương trình Đối tác Phát triển của JICA

Người phụ nữ Nhật Bản đang căng sợi trên khung dẹt

Thương hiệu Cotu

Contact Us

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA)- Văn phòng Việt Nam
Địa chỉ: Tầng 11, Tòa nhà CornerStone, 16 Phan Chu Trinh, Hà Nội, Việt Nam
Tel: 024-3831-5005; Fax: 024-3831-5009;

Website: <http://www.jica.go.jp/vietnam/vietnamese/index.html>

Facebook: <https://www.facebook.com/jicavietnam/>